

Latweefchu Uwises.

Ur augstas Gewefchanas = Kummiffiones firnu un nowehleschanu.

Nr. 36. Zettortdeenâ 7tâ Septempera 1833.

S i n n a s.

15tâ August scha gabba, rihta agrumâ, pehrfons eespehre dsuntas Elekfas muischas (Wentespils aprinki) basnizâ, tohrnis un basnizas juments lihds muhreem nodegge, un pulksteni no karstuma pagallam iskuffe; bet, paldeews Deewam, basnizas eeschpuffe ne tappe isphostita, jo tahs stipras wehweh isturreja tohrna un junta krischanu. Za skahde pee schahs basnizas tohp lihds tuhstoscheem sudraba rubleem rehkimata.

Râ brihnischki sibbens daschu reisi sawu zellu schaujahs, to redseja 6tâ Juhli f. g. Jhles muischâ, Zulkumes aprinki. Jo tur weens spehreens papreefschu trahpija wehja sudmallu, fur zitti malleji bij eeschâ, bet nedarrija zittu skahdi, kâ ween pee balkeem, kas klahumâ gulleja, kurrus fatreeze, un aisnehme weenu kalpu druszin pee kreifas fahnas. Par masu brihdi ohtrs spehreens eespehre zaur uhdens sudmallas skurstinu eesfch schauru pakknammu, fur pagasta wezzakais ar sawu dehlu un wehl 3 semneekem bij sagahjuschi; wiffi zitti palikke dsihwi un wesseli, un tikkai wezzakaja dehs, 18 gaddus wezs jaunellis, tikke nosperts. Namina durwis un seena gan bij stipri maitatas, bet degt nedegge.

No Sehlpils un Sunnakstes,
tannî 24tâ Augusta deenâ.

Mums sawâ mallâ, kâ prohti ir zitteem Kursemneekem, gan grubti eet ar sawu lauku-fohp-schanu. Gan tikke pehrn magasihni pilditi — bet labbiba bij weegla un pehz sehklas masf ko gelbeja. Rudsu-graudini ne bij stipri un meeschu = un ausu-sehla bij jamekle. Schè japeeminn, ka wiffi kungi, tâ no dsunts = kâ no Krohna-muischahm, laudim paligâ nahze, gan

lauschu sehllu ar labbu apmainidami, gan ir sehllu pirkdami, jeb no sawas flehts dohdami. Sawadi gohdu un pateizibu jadohd Stabbu muischas un Wahrenbrokkes, kâ arridsan Ekken-grahweh un Mas Sunnakstes zeenigeem kungeem un zeenigahm mahtehm, kas par lauschu wajjadsibu itt mihligi pagahdaja, ka teem pee sehklas truhkums ne bij. Wahrenbrokkes un Stabbu muischas pagasteem wehl klaht firnu = linnu = un kannepu = sehla tappe no muischas eedohta, par ko winneem fewischki saweem waldneekem ja pateiz.

Sawadi bij 27tâ Juhli mehnescha deenâ zeenigam Stabbu muischas dsimtskungam, Staatsrahtam no Wittenheim, peedsimfchanas fewehtki, fur pagasts lihds ar kahdeem fainneekem no Wahrenbrokkes tappe ar gohdu usnemts un muischâ aizinati. Jau no rihta kahdi simti lauschu bij muischâ sanahkuschi sawu kungu apgohdinaht. Pulks apklahdu galdu bij muischas widdû redsamî, ar wiffadeem wirreneem un gahrdehdeeneem — allus un brandwihns katram pehz patifschanas tappe eesneegti. Ehbuschi un dschrufchi pee musikes, ko 3 pulki spehlmannu, pehz kahrtas, usspehleja, laudis derwahs preezigi islusteschanahm. Jauni puischi un meitas skrehje zits par zittu pehz sihmes, un tee kas uswinneja tappe ar naudu apschinkoti. Zitti kahpe us augstu kahrtu un ta pahrwaredama rohka sawu maksu panehme. Zitti pulki ar dantscheem islustesjahs, ar smukkeem dantscheem, ko tee bij pee saweem kungeem noskattijuschees. Wiffur gohds bij redsams un leela pateifschana tappe dsimtskungam un zeenigai mahtei teikta, ko laudis, gribbedami sawu pateifschanu rahdist, us krehflu likke un pazehle un laimi teem wehleja. Bet pawiffam laudim patikke, kad tee tappe pee lohstehm aizinati un pehz ikweens pehz sawa skaitla panehme dahr-

gas dahwanas, zitti ir neko ne winneja. Puffs lakkatu, krellu, spizzu, abdatu — bet arridsan wihrischku zeppuru un kamsoblu tappe isdallihst, kà arridsan tabaks un pihpes. Tad nu leeli smeekli bij, kad daila meita iswilke ferim tabaku, jeb pihpi un nabbadsina kà apstulbota stahweja, nesinnadama woi nemt woi ne. Pehz gan tehnam woi brahtam buhs eederufi. Za zeenigs kungs farweem laudim par preeku leelu naudu istehreja, gribbedams farweem jaunfungem un preileinehm to preeku gabdabt, ka tee warretu paschi schahs dahwanas laudim isdallihst ar farwahm rohkahm.

Patlabban wakkars tuwojahs, pakrehllis metahs, tumsehums aplahje wiffas mallas un ir muhsu preezigus lautinus, kas lihds wehnam wakkaram te lustejahs. Bet skattait, kas nu zelsees! Tee Artilleri-Offizeeri bij no Stufman-na muishas lihds ar zitteem weeseem atbraufuschi un bij skunstes-ugguni lihds nehmuschi. Te pee pascha Daugawas krafa schahwahs gaisa rafetes jeb ugguns-stabbi un gaisa tee iskaisija gaischas lohdes, kas us ihfu brihdi wiffas mallas apgaisnoja. Wissuwairak tahdi ugguns-darbi bij redsemi, kas ar leelu trohfsni pahrpilise un gaisa kà ohsola-kohki ar uggunigeem sarreem bij skattami un ko freewiski burria un burriatschof fauz. Wehla wakkara wiffi dewahs ar pateizigu firidi mahjas.

Sche japeeminn wehl, ka zeenigs Stabbu muishas kungs, Daugawas krafa, fur zur krummeem us Stabbu kroggu eet ar glihteem zelinaem, lustes-nammineem un benkeem leel ispuschkoht, fur fungi un semneeki ar gohdu warr istaigatees. Prohti, nu muhsu Stabba raggu, scho dahrgu awotu, ko pasaulè retti warretu ohtru atrast, jo wairak zeenihis un apmeklehs!

Bet no laika un gaisa taggad muhsu mallà, kà prohti ir zittur Widsemne, Kursemne un dauds zittas semnes, ne warram ko labbu teift. Besgalligs leetus kriht ikdeenas, retti apstahjahs un tas ta irraid 4tras neddelas bes 4trahm labbahm deenahm no 17tu lihds 20tu August, fur dauds feena wehl glahbe. Pehz atkal fahze liht.

Daugawa leelaka ne kà pawaffara, ir zittas uppes pahrpilubde, faudses us lustehm pohsta eet un ta dauds seenu tappe maitahst. Rudsi — lai ir trescha dalla masaka buhtu, kà pehrn, isdohdahs kulloht — mehns no kappu wairak dabujam — bet dauds laudim truhfst fehklas, kad rudsu statti us laukeem isdihgusch. Wehl scho-deen mehns farus laufus ohtru reisi ne warram ezzeht — fautschu sehjams laiks klast. Kurri ausu sehflu no magasihna nehmuschi, teem dasch-deen semme peekrahpta. Uk, kaut jelle muhsu mallà tatschu laudis weenu dalku no farweem laukeem agrak ne sehtu, tad teescham ir winneem al-laschin ustizziga fehla buhtu. — Bet mehns eeksch farwahm behdahm pazellam azzis us to Wissaugstaku, kas farwa laika mums augligu laiku warr doht. Kungs! mehns tewis gaidam!
Chr. St.

Chrmiga prazesse.

Weens musikants gabje, faru wijohli rohka turredams, kahda deena us weenu zeemu Wahz-semne, fur tobrihd tirgus tappe turrehts, fur winsch dohmaja feru ko nopelnitees. Saulite to deenu gauschi karsli speede. Masà meschina eetappis, winsch pawehne apsehahs, gribbedams tur kahdu masu brihtinu padusseht, bet azzumirkli winnam prahta nahze, ka winsch ko mahjas peemirsis effoht. Tadeht winsch taissjahs faru zellu atpakkal eet — bet to wijohli tas negribbeja tahda karsumà lihds nest, un paglabbaja to kahda krumina. Ne ilgi pehz ta musikanta aiseeschanu nahze tas mescha fargis no ta mescha, faru biffi (plinti) plezzis usmettis, to paschu zellu. Winsch eeranga kahdu bruhnu leetu krumos, to par salku turredams, winsch uswelk faru biffes gailu, peelee un schauj — to wijohli. Nu gribb winsch faru noschautu salku uszelt, bet atrohn par leelu brihnumu weenu wijohli, eelee to farwa jehgera-kabbata un aiseet lehninam prohjam. Kahdu pufstundu gabjis tas fateel to musikantu, kas faru wijohli mekle. Tas mescha fargis istahsta, ka winsch

to irraid schahwis, un parahd winnam to zaur-
schautu wijohli. Tas musikants to mescha fargu
us teefas apfuhds. Tas mescha fargs us to teep-
jahs: ka winna ammatas tas effoht un pehz jeh-
gera liffumeem winnam peenahfahs schaut. Bet
tas musikants us to pastahw, ka tas nemas ne
warr buht ur liffumds ne stahw, ka weenam
jehgeram brihw effoht, wijohles par fakku schaut.

— 43.

• Wehrâ nemmami wahrbi.

Rur prahta wihrs fluffu zeesch un dohina, tur
peedsehriß jaw fenn teefu spreediß.

* * *

Zilweks! labbaki melle apmeerinafchanu fa-
wâ prahtâ, ne kâ blaschkê.

* * *

Tas dsehreis flawe, jeb lahð bes mehra.

* * *

Kas dserschanai padohdahs, glabba fawas
labbas apnemfchanas zaurâ feetà.

* * *

Kas dserschanai padohdahs, irr laiwneeks, kas
wirß tahdu uhdeni brauz, kas ahtri ispluhst,
ahtri aikal ischuhst.

Andrejs.

• Utraitne Maddaka.

Jau Maddak us pehdeju nuzzinu raub;
Ta newarr to apehst no gaudahm.
Wai, truhfumu tahdu dauf atraitnu baud,
Ro laimâ nei prohtam, nei baudam.

„Us muhschu nu palikku nelaimiga!
„Woi ehdischu badd-kummosinau?“ —
Nohst, wai tai! bij wiff' winna mantina,
Ta gohws, kas usturreja winnu.

Vahrstrehjuschas zilfas ar pohgahm to nraht,
Ur tesmeneem pilneem tahs blahwe.
Preeksch Maddakas wahrteem neweena ne nahst
Un, lai ta to flauktu, tai mahwe.

Râ behrni, fo memminas atschelruschas
No fruhstim atraddinadamas,
Tâ gaude ta walkaras, naksninas;
Naw affaras apturrejamas.

Ta patriht us gultu, fur ziffu-maisß ween,
Zsmiffusi aieggulleht fauli;
Tai dohminas maldahs un bailigas streen
Un firds tai un wiffi fahp' fauli.

Bet meedsinsch lihds rihtam to nespirhsina;
Nomurreta, snaust kad tai schittis,
No bailigeem sapneem tohp usbaidita,
Skait allasch zil pulkstens irr fittis.

Un agri lihds lohþ-ganna taurite flann
No jauna tai firdi tas ehdahs.
Ta waida: „Naw wairak kam jazellahs man!“
Us pagalwu schnukste ta behdâs.

Gan zitreis to taure bij mohdinajfi,
Lai Debbes-Techwu ta flawe;
Bet nulle fahf prettkurneht Schehligam schi,
Kas atraitnes isglahbt ne kawe.

Un flau! rihb aufis un pasirschds tai
Kahds dumpis; tik prahtu ta walka, —
Râ druhmis zaur kaulcem streen bailigai,
Tai schkeet, ka kas mahwis eeksch stakka.

„Wai, Debbes-Techw, schello man noseefigu!
„Ne melle pee mannis jau grehku!“ —
Tai schkitte, ka welli tur padumpotu,
To schaubigu sohdiht ar spehku.

Bet tikko ween atbalsß no dumpja jau
Lehnitinam isrihbejusi,
Fo flaidri no stakka wehl atskann, flau!
Ta mauschana, nepaleek fluffi.

„U, Tehtih, par manni wehl apschelsojees,
„Un glahb man no nelabba garra!“
Ta luhdfahs un pagalwâ paschepdamees
Nei dsirdeht, nei redseht tai warra,

Sirb's drebh tai un pufst un tai sweedrini pluhst,
Tif auksti kà mirrejam nahwè;
Tè schkeet tai, ka klahst jau pee gukka to guhst
Pats kaunajs, jo treschuirei' blahwe.

Mu lezz ta no gukka ahr pahrbaailiga
Un atgrubseh ir flehgiti walkam.
Preeksch mihligas gaismas suhd nakts-breesmiba
Un rihtinsch usspulgo jau stakkam.

Un trihsreis aismettusi frustu few preeksch,
La luhdse: „Deews, stahwi man klahstu!“
Tad stallim eedrihkfstejahs eeffattih eeksch,
Ar Deewam padewigu prahstu.

Al brihnumb! Wifibrangaka gohfnina tè,
Kà speegelis gluddena = spohscha,
Taj peeri ar swaignisiti peegreese,
Ap kaku tai jauna bij grohscha.

Tur fillè bij sehkas no abholischeem
Un stalli wehl seens, kur tik trauktu,
Sche flauktewe baltak' pahr kaulineem,
Lai breeduschus tesmenus flauktu.

Ap raggeem bij aplifka lappina
Kur raksteem bij uswilktis, lai lassa:
„Ka preezatohs atraitne Maddaka,
„Man atsehje — kas? lai ne praffa!“

Es schittohs no Deewa buht isredsehst,
To labbu, to jauku jums flaweht;
Lai labbums, lai jaukums tohp noslawehst,
Man ne bij ar dseefminu kawehst.

„Pateesi!“ — kahds teizis man — „notizzis tà!“
Bet wahrda to nosaukt man leedfiss.
Lai swehti Deews schel to un muhschiba,
Kas atraitnei paligu sneedfiss.

B — r.

H — r.

Zeefas fluddinafchanas.

Us pawehleschanu tahs Keiserifkas Majesteetes,
ta Patwaldineeka wiffas Kreeru Walfis ic. ic. ic.,
tohp no Wallgahles un Skehdes pagasta teefas wiffi

tee, kam kahdas taisnas prassifchanas pee-ta Skehdes
faimneeka Draseiju Indrika buhtu, kas sawas mahjas
muifchas un magafihnes parradu behl wairs ne speh-
dams walbiht, tahs atdewis, un par kurra mantu zaur
schih's teefas spreeduma no 17ta Augusta f. g. konfurse
nospreesta, scheitan usaizinati un sakaukti, lai, wif-
wehlafti 6 neddelu starpà, tas irr lihds 28tu Septem-
bera deenu f. g. pee schih's pagasta teefas peeteizahs un
fawas prassifchanas usdohd, jo pehz ta nolifka laika
neweens wairs ne taps peenents. To buhs wehra
nem!

Wallgahles un Skehdes pagasta teefa tanni 17ta
Augusta 1833. 2

††† Besdubben Girth, pagasta wezza-
kais.

(Nr. 126.) H. Hübner, pagasta teefas frishweris.

No Kalna muifchas (Hohenberg) pagasta teefas tohp
wiffi tee, kam kahda prassifchana no tahs masas atstah-
tas mantas tahs dsimta Kalna muifchà nomirruschas
nelaika pawara Janna atraitnes buhtu, saazinati, lai
8 neddelu starpà no appakschrafsitas deenas pee schahs
pagasta teefas peeteizahs.

Kalna muifcha, 15ta August 1833. 1

Westneef Janne, pagasta wezzakais.

Clemens, pagasta teefas frishweris.

Zittas fluddinafchanas.

Teem Appes muifchas un Suschu muifchas fain-
neekem irr 4 sirgi no gannibahm sagti, prohti, tai
12ta Zuhli weena p'hta kehwe feschus gaddus wezza,
un tai nakti no 27tas us 28tu Zuhli weens dumji-behrs
sirgs feschus gaddus wezs, weens melli-behrs sirgs
weenpazmit gaddus wezs, un weens pahst's sirgs dim-
pazmit gaddus wezs. Kas no scheem tschetreem sag-
teem sirgeem eeksch Suschu muifchas taisnu sinu dohd,
dabbuhs weenu labbu pateizibas maffu.

Suschumuischà, 6ta Augusta 1833. 1

Wisseem par sinu, ka tas Kemtenes sirgus jau
schinni gaddà 13ta September taps turrehts, un no
schi laika naw wairs bes muitas. 1

Leelas Behrses muifchas (pee Dohbeles) Lamberta
sirgus schogadd pehz Kalendera us swehdeenu, 17to
September, frist, un tabehl tikfai to deenu pehz kam
eefahfsees, un 19ta September turrehts taps. 2

N. Kennhausen, muifchas kung's.

W r i h w d r i e k e h t.

No juhymallas-gubernementu augstas walbifchanas pufses: J. D. Braunschweig, grahmatu pahrluhfotais.